GRIFFITHS, WINIFRED MAIR (1916-1996), gweinidog (A) a phrifathrawes

Enw: Winifred Mair Griffiths
Dyddiad geni: 1916
Dyddiad marw: 1996
Rhiant: Alice Maud Griffiths (née Jones)
Rhiant: Griffith William Griffiths
Rhyw: Benyw
Galwedigaeth: gweinidog (A) a phrifathrawes
Maes gweithgaredd: Addysg; Crefydd
Awdur: Ioan Wyn Gruffydd

Ganwyd Mair Griffiths yng Nghaerdydd 6 Mehefin 1916 yn un o ddwy ferch a aned i Griffith William ac Alice Maud Griffiths. Daethai'r tad yn r ifanc i weithio i Gaerdydd o Faldwyn, lle'r oedd ei rieni'n amaethu fferm y Forge, nid nepell o Bontrobert, ar y ffordd i Feifod. Diddorol yw cofio, yn y cyswllt hwn, fod brawd un o hendeidiau tad Mair wedi priodi merch ifanc o Ddolannog o'r enw Ann Thomas, a ddaeth i gael ei hadnabod fel yr emynyddes, Ann Griffiths. Yr oedd mam Mair yn ferch i'r Parchg. a Mrs. R. O. Jones, ef yn weinidog eglwysi'r Annibynwyr ym Moreia, Bedlinog, a'r Graig.

Cafodd Mair ei haddysg yn Ysgol Uwchradd Caerdydd, a Choleg Prifysgol De Cymru a Mynwy, gan raddio'n B.A. gydag Anrhydedd mewn Almaeneg a Ffrangeg ym 1939. Bu'n athrawes rhwng 1940 a 1942 yn Ysgol Sirol Greeford (ac yn aelod, yn y cyfnod hwnnw, yn Eglwys y Tabernacl, King's Cross, Llundain). Rhwng 1942 a 1945 bu'n athrawes yn Ysgol Uwchradd Abertawe. Rhwng 1945 a 1947, hi oedd Trefnydd Cymru o Fudiad Cristionogol y Myfyrwyr. Yr oedd yn byw gartref yng Nghaerdydd yn y cyfnod hwnnw ac yn aelod yn Eglwys Minny Street. Ym 1946 cynigodd ei gwasanaeth i Gymdeithas Genhadol Llundain (L.M.S.). Treuliodd gyfnod yn ymbaratoi yn Selly Oak, Birmingham ac yng nghyfarfyddiad Bwrdd Cymdeithas Genhadol Llundain ar Ebrill 30, 1947, penodwyd Mair i wasanaethu ym Madagascar. Bu Gwasanaethau Cysegru iddi yn y Tabernacl, King's Cross, Llundain, ar Ionawr 8, 1948, ac ym Minny Street, Caerdydd, ar Ionawr 21 o'r un flwyddyn.

Hwyliodd i Fadagascar ar Ebrill 1, 1948, gan wasanaethu fel athrawes yn Ysgol Ambodin' Andohalo, yn Antananarivo, y brifddinas, a gofalu hefyd am hostel y merched yno. Yn yr amser hwn bu'n weithgar iawn â Mudiad Cristionogol y Merched Ifainc. Rhwng 1950 a 1964, gwasanaethodd fel prifathrawes Ysgol Amboitrantantentenaina, yn Fianarantsoa. O 1964 ymlaen, parhaodd i ddysgu yno ar ôl i brifathro o Fadagascar gael ei benodi. Bu hefyd yn dysgu yn y Coleg Hyfforddi Athrawon y bu ganddi ran amlwg yn ei sefydlu. Bu'n barod iawn ei gwasanaethu i eglwysi cylch eang. Arwydd o faint ei chyfraniad i fyd addysg ym Madasascar oedd i Lywodraeth y wlad gyflwyno iddi Urdd Teilyngdod fis Mehefin 1968.

Dychwelodd i Gymru o Fadagascar ym 1967 a phenodwyd hi'r un flwyddyn yn Brifathrawes Ysgol Ysbyty Orthopedig Rhydlafar, Caerdydd, gan hyfforddi'r plant a ddeuai i'r ysbyty fel cleifion tymor-hir. Bu yn y swydd honno hyd 1976. Ordeiniwyd a sefydlwyd hi'n weinidog Eglwys Mynydd Seion, Casnewydd, ym 1976, a gwasanaethodd yno hyd ei hymddeoliad ym 1983. Ar gyfrif afiechyd, gadawodd ei chartref yn y Rhath, Caerdydd, fis Tachwedd 1993, ac ymsefydlu yng Nghartref yr Henoed yn Lake Road East.

Bu farw Hydref 13, 1996, yn Ysbyty'r Brifysgol, Caerdydd.

Awdur

Ioan Wyn Gruffydd

Ffynonellau

Ymchwil bersonol

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: Q20804838

Dyddiad cyhoeddi: 2011-01-11

Hawlfraint Erthygl: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i

gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Cyfrannu